

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Az a bizonyos tizenhárom.

(1849. október 6.)

Pécs, 1898. október 5.

Történelmileg emlékezetes nap, az aradi vértanúk gyászos kimulásának napja.

Vallás, törvény nem avatta föl ünnepek ezt a napot, mégis annak tartja az egész magyar nemzet,

Ez a nap az, melyen nemzetünk geniusza gyászba borult, ez a nap az, melyen vértanuhalált szenvedtek nemzetünk legnagyobb hősei.

A legdicsebb, a legnemesebb eszmének: a szabadság eszméjének vértanui.

Nem hiszük, hogy volna magyar ember, kinek keblét össze ne szorítaná az áldozatokra való emlékezet, nem hiszük, hogy volna magyar ember, ki fájón ne gondolna e napra.

Apáról fiura száll e napnak szomoru emlékezte s midőn fölébredt bennünk ez emlékezet, gyászoló szívvel tekintünk a magyar nemzet Golgothája: Arad felé, a hol a haza jogaiért és szabadságáért harcolók kimultanak.

Hősök voltak ők, de nem szenvedettek hőshalált a csatamezőn. Ádáz hatalom bakója oltotta ki egy szent eszme kivételére törő életüket.

A történelem istenasszonya megöröki-

tette életüket és tetteiket, mi pedig hálás honfiúi kegyelettel vessük újra és újra emlékezetünkbe.

A fájdalom pedig ne enyészszék el soha szívünkben, sajogjon mindig, valahányszor a bakó keze alatt meghalt hősökre gondolunk.

Mig nemzetünk érezni tudja veszteségeit, míg könnyei vannak a vértanui halált szenvedőkért, addig nem csüggedünk, hanem hiszszük a jövőt, azt a jövőt, mely Magyarország igaz jólétét fogja meg hozni.

Meghaltak ugyan ők, de az eszme, melyért harcoltak és kiszenvettek, élni fog örökké.

Más nemzeteknél mit egy század nem mutatott föl jelesekben, azt mi egy napon vesztettük el.

*

„Kik azok? Kik jönnek a messze határon? Egy . . . kettő . . . tiz — azután még három!”

Kiss Ernő, Lázár Vilmos, Dessewffy Arisztid és Schweidl József voltak az első. Golyó által végeztettek ki.

Kiss elbucszván a paptól, fölkiáltott: „Szegény hazám! vége mindennek! Isten büntesse hóhérait!” — A golyó vállát furta keresztül; erre három közlegény mellének szegezte puskáját és megadta neki a kegyelemlövést.

Lázár utolsó szavai: „Istenem! nóm és három gyermekem!”

Dessewffy igen nyugodtan viselte magát kivégeztetésekor s kérte a papot, adja át nejeinek levelét és néhány apróbb tárgyat. — Schweidl szintén nyugodt volt.

Midőn e négy már kiszenvedett, azután vezették ki a többi kilenc tábornokot, kik kötél általi halálra ítéltettek.

Első volt Nagy Sándor, utolsónak vitték Damjanicsot. — Damjanics mondá, mielőtt a hóhér nyakába hurkolta a kötele: „Vigyázz, föl ne borzold szakállamat!” — Aulich Lajos, Nagy Sándor, József, Török Ignác, Labner György, Knézics Károly, Pöltenberg Ernő, gróf Leiningen-Westerburg Károly, — türelemmel néztek a halál elébe.

Gróf Vecsey Károly volt az utolsó kivégzett, neki jutott a kínos föladat, hogy végig nézze bajtársainak haláltusáját.

*

„Csönd. Sötétség árad a világra széjjel. Csak lenn a kriptában, csak ott nincsen.

Ragyogó kardjával ott áll dicsőséggel az a tizenhárom!”

*

Mennyi nagy s dicső emlék van kötve o nevekhez. Egész fényözöne a szabadság sugarainak.

S hogy e hősöknek ily gyalázatos ha-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

A kecskebéka és a tüzérgomb.*)

Huszárka rajztanár úr a bajnai gimnázium nyitott ablakában állott és szomoru megdöbbenéssel nézte azt a két kis fiut, aki odalenn a piac kövezetén hemperegve, azon buzgólkodott, hogy darabokra tépje egymást. Az egyik fiu barna volt és bájos, mint egy amoret, a másik szőke és rózsás arcú, mint egy dühös angyalka. Az amoret az angyalka mellén térdepelt és két kezével erősen belemarkolt annak selymes szőke hajába, az angyal viszont kicsi kezével oly erősen szorította össze az amoret torkát, hogy az már csak lihegve tudott lélekezni.

— Ereszsz el, gazember! hörögte az amoret.

— Ereszsz el, te kutya! lihegte az angyal.

— Nem eresztesz el?

A következő pillanatban már nem lehetett látni se angyalt, se amoretet, csak egy kavargó porfelhőt, mely a két kigyóügyességgel forgó és rugdaló ellenség fölött kavargott.

A szomszédos házak ablakaiból megbotránkozók nézték a küzdelmet. Egyik-másik szülő az ablakhoz hívta csemetéjét,

*) Herczeg Ferencnek »Gyurka és Sándor« címen az »Új Idők«-ben most kezdődő új regényéből közöljük e bevezető részletet. Az új regény a »Gyurkovics-fiúk« folytatását képezi.

hogy elretentő példával hasson az erkölcsi érzületére.

— Látod, fiam, ilyenek a vásott gyerekek, akiket nem szeret a jó Isten!

A leánykák meg is szeppentek, de a fiúcskák szemében harcias tűz csillogott, a szívüket pedig heroikus vágyak dagasztották. Hej, mindegyiküknek volt egy testvérkéje, vagy jó pajtása, akit alkalom adtán így szeretett volna elpáholni, mint most a végleg fölülkerekedő barna fiu páholta a szőket.

Huszárka rajztanár időközben megsokalta a dolgot.

— Elefántovics, — mondta — azonnal eredj le és válaszd el azt a két dühös kölyköt.

Elefántovics fölugrott a rajzdeszkája mellől és sietett a megtisztelő küldetésnek eleget tenni. Hosszú, leányos arcú és pedáns gonddal öltöztetett fiu volt, akit az összes bajnai iskolásgyerekek mint a tanárok spionját gyűlöttek. Soha sem játszott a többi fiuval és mindig első eminens volt. Igaz, hogy minden tantárgyból privátórát vett, még a hittanból is.

Mikor Elefántovics odaért a verekedőkhöz, a szőke fiu már harcképtelen volt és minden ellenállás nélkül tűrte az ütlegeket. A békekövet megragadta az irgalmatlan győző kezét és szigorúan rákiáltott:

— Huszárka tanár ur azt parancsolja, hogy azonnal hagyjátok abba!

A kisebbik fiu villámgyorsasággal kisiklott ellenfelének körmei közül és talpra ugrott. De ahelyett, hogy megköszönte volna a jó

időben jött segítséget, haragosan fordult megmentője ellen:

— Hogy mersz beleavatkozni a mi dolgunkba, hiszen mi testvérek vagyunk!

— Igen, — kiáltotta a nagyobbik fiu — ez az én öcsém és ha agyon is verem, ahhoz senkinek semmi köze!

— Majd megmondom a Huszárka tanár úrnak, — fenyegette őket a békekövet.

— Megmondod? Nesze, spión!

E szavakkal az angyalka megforgatta kezében a szíjjon függő könyvcsomót és fültövön ütötte Elefántovicsot, az amoret pedig hirtelen gáncsot vetett a hátrálónak, úgy, hogy az elvágódott a kövezeten. Néhányat még ráütöttek, aztán fölkerelkedtek és nyílsebesen elfutottak a tüzérszárnya irányában. A visszavonulásuk azonban nem lett volna rendezett, ha a sarkon meg nem állapodtak volna egy kicsit, hogy számárfület mutassanak a pórulját békekövetnek és hogy gúnyolódva kiáltsák feléje:

— Spión! Spión!

Elefántovics föltápáskodott és miközben zokogott, mint egy leány, visszament oda, a honnan jött. A lába ugyan nem szenvedett kárt, de azért gyors elhatározással bicegni kezdett, mikor belépett a terembe, hogy annál példásabb legyen majd vakmerő ellenségeinek büntetése. A verés, amit kapott, láthatólag lélekemelő hatással volt összes osztálytársaira. A fiuk arca sugárzott a kellemes meglepetés-

lállal kellett kimulniok — a hazaárulás bűnének tudható be. Augusztus tizenharmadikára — október hatodik; Világosra — sötétség következett.

Győzelmes harcok dicstelen befejezése.

De hagyjunk föl most a panaszszal, hisz meg fogjuk látni újra azt a csillagot, mely közelgő jöttöt hirdet: *Szabadság!*

A hősök fölött pedig — kik csendesen pihennek — ejtsünk egy-egy könyvet kegyeletünk jeléül.

Legyen áldott a dicsőült szabadsághősök emléke! Hol sirjaik domborulnak, unokáik leborulnak és buzgó imádság mellett mondják el szent neveiket!

Kékei Ezüstös.

Munkások tömörülése.

— Saját tudósítónktól. —

Mohács, 1898. okt. 5.

Segíts magadon, az Isten is megsegít.

Ezt a jó közmondást tartotta szem előtt a mohácsi munkás népség, mikor közös, egyesült erővel akar rokkantsága, vagy végleges munkaképtelensége idejére magáról, egymásról gondoskodni, hallgatván a kor intő szavára.

Körülbelül egy év előtt *Pribék* József mohácsi tanító kezdeményezése folytán mozgalom indult meg az ipari, gyári és vállalati alkalmazottak között, hogy lépjenek be a »magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletébe.« A mozgalom lassan, csendesen terjedt, az utjába eső akadályokat ok- és célszerűséggel legyőzve, mindinkább szaporodott azok száma, akik tagokul jelentkeztek és a tagsági hetidijakat ez év elején *Klug* Nándor, dunagőzhajózási tisztviselőnél megkezdték lefizetni.

Az eszme körül nagyobb és nagyobb számban csoportosultak az alkalmazottak, úgy annyira, hogy a tagok száma a központi szabályok által megkövetelt ötvenet elérte és így elérkezett az ideje, hogy a »fiók« fel legyen állítva, saját tisztviselővel, mégis a központi — budapesti — fővezetés alatt, ennek való elszámolási és pénzbeküldési kötelezettséggel.

től, kettő-három pedig hirtelen lebukott a pad alá, hogy ott küzdjön meg az öröm deliriumával.

— Mi a neve annak a két haszontalan fickónak? — kérdezte Huszárka tanár úr.

— Gyurkovics György és Gyurkovics Sándor, — mondta a követ könyvek közt. — Az egyik ismétlő a másodikban, a kisebbik az elsőbe jár...

Miközben Huszárka úr a követjének szeméjében közvetve megsértett tanári tekintélynek adandó példás elégtétel módozatai fölött elmélkedett, addig a kaszárnya-utca közel volt hozzá, hogy gyászos színhelyévé legyen egy újabb testvér-viszálynak. Gyurka ugyanis itt megint rátámadt az öcsésére:

— Ide adod a békámat?

— Nem a tied a béka, hanem az enyém!

— Nem én fogtam?

— Nem az én picémmel fogtad?

— Aszondom, add ide!

Sándorka a térdig érő és meglehetősen kopott kis bársony nadrágja zsebébe nyult, ahol az Eriszalmává lett kecskebékát rejtegette és minél tovább kotorászott a zsebében, annál inkább megenyhült arcának sötét kifejezése.

— Most már odaadom, mondta végül előzékenyen.

Gyurka gyors pillantással megértette Sándorka engedékenységének okát: a harc hevében agyonnyomták és szétlapították a szegény békát.

— Edd meg, biztatta öcsését.

E pillanatban egy fehér ruhás cukrász-nas ment el mellettük, tálaló deszkával a fején és füstölő cigarettával a szájában. Ügye-

Mult vasárnapra, október 2-ára volt kitűzve a központ által a »mohácsi fiók« megalakítása, a központi kiküldött közreműködése mellett. Már hetekkel előbb falragaszok hirdették az alakítást, buzdították, hívták a munkásokat a tömörülésre, az iparos körben való megjelenésre. És csakugyan nagy számban meg is jelentek, azok ez által mintegy jelezve akaratlanul is azt, hogy a józanul gondolkozó és becsületesen érző iparos és munkás igenis akar magáról, jövőjéről saját erejére támaszkodva is gondoskodni, ha van aki őt önzetlenül vezeti.

Délután 2 órakor már zsengett-bongott az iparosok olvasóköreinek nagyterme a sokaságtól, úgy hogy a kitűzött időre *Katics* Antal, a »magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyleté«-nek alelnöke, mint kiküldött, megnyithatta az értekezletet, hosszabb beszédben ismertette az egyesület célját és irányát, annak az eszközeit, a befizetési hetiösszegeket, a befizetési módozatokat, a tagokra váró előnyöket, a begyűlt pénzek biztos módon és hatósági ellenőrzés alatt levő kezelését stb.

Ezután a jelenlevők kívánságára az értekezlet fel lett függesztve, hogy a belépések és beiratások eszközölhetők legyenek. Ezek megtörténtével megnyitván az alakuló ülés, a központi kiküldött azon kijelentése után, hogy mivel Mohácson egy fiók megalakításához szükséges szám — 50 — megvan, Magyarországon a 25-ik fiók megalakult.

Végül a fiók tisztviselői választották meg. Elnök lett *Brkits* Dávid gőzmalom bérlő, kinek neve és egyénisége teljes biztonságot nyújt arra nézve, hogy a fiók kezelése és vezetése tiszta lesz, a beiratkozott és befizető tagok nem félhetik a »korszerű« betegségtől garasait.

A gyűlés befejeztéig 102 rendes tag iratkozott be és vette át heti befizetési könyvecskéjét azon reményben, hogy tíz évi pontos befizetés után ő is nyugdíjkezes lesz, ha valami szerencsétlenség következtében rokkanttá vagy munka képtelenné válik, 40 évi befizetés után pedig így is úgy is kap nyugdíjat ettől az egyesülettől, ha addig a törvényhozás nem tenne egyéb intézkedést.

Vidéki hátralekosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralekaikat mielőbb beküldeni.

sen és biztosan vitte a deszkát, amelyen cukros habbal telt nagy üvegtál állott.

A fiuk egyet gondoltak, mikor szikrázó szemmel néztek össze. Gyurka felvett a földről egy eldobott cigarettavéget és az inas után sietett.

— Bocsánat cukrász ur, nem adna egy kis tüzet?

— Szivesen...

Miközben Gyurka rágyújtott, Sándorka észrevétlenül belopta a habostálba a békahullát. Aztán jó egyetértésben folytatták utjukat, arcukon lelki megkönnyebbülés és bizonyos önérték kifejezésével, mint attéle termékeny tehetségek, akik saját lelki világukat egy új ötlettel gazdagították.

Sándor illedelmesen megkérdezte egy követő urtól, hány óra van s midőn megtudta, hogy csak egy fél óra múlva lesz ebéd ideje, fivérével a kaszárnyatéren pitykésző s meglehetősen vegyes elemekből álló fiu-társasághoz csatlakozott. Gyurkát csakhamar megszállotta a játék ördöge. Lezsavart a nadrágjáról egy fölősleges gombot s kijelentette, hogy ő is játszani fog. Egy meztelábos kamasz megvetően utasította vissza.

— Mit akarsz azzal a hitvány nadrággombbal? Mi itt füles pitykével játszunk és katonagombokkal... Egy katonagomb öt pityke, egy pityke pedig öt nadrággomb.

Gyurka a maga árva nadrággombjával a markában, pirulva állott a dölyfős tökepenzsek között. A büszke lelke nem tudta eltűnni ezt a megaláztatást.

Hírek.

Pécs, 1898. okt. 5.

Ne hazudj!

Azóta, hogy emberek vannak a földön, azóta hazugság is van a földön.

A hazugság — úgy látszik — az ember természetének egyik kinövését képezi, mert azt tapasztaljuk, hogy még a gyermekek is hazudnak.

A szülők, a kik komolyan veszik a szülői kötelességeket, bizonyára mindent elkövetnek arra nézve, hogy a kicsinyek rá ne szokjanak a hazugságra. Nem győzik a gyermekek elé állítani a hazugság nagy bűnös voltát, folyton eszükbe juttatják, hogy a hazugság mennyi bajnak a szülője szokott lenni és ez intelmek dacára azt tapasztalják, hogy a gyermekek mégis hazudnak.

A szülő ilyenkor önmagától kérdezi, ugyan hol tanulja a gyermek a hazugságot? S önmagát akarván megnyugtatni, azt válaszolja: »mitőlünk ugyancsak nem tanul hazudni.«

Csak lassan, há szabad kérni! A szülők csak gondoljanak arra, hogy hány meg hány beszélgetést folytatnak maguk közt, a mi nem felel mindig meg az igazságnak. Gondolják meg, hogy a gyermek minden szóra vigyáz, minden cselekedetet megfigyel s nem egy beszélgetést őriz meg emlékezetében, sőt maga is alkalmazza a hallottakat, többször, mintsem azt a szülő szeretné.

Mit fog — teszem azt — anyjáról az a gyermek gondolni, aki azt mondja neki: »Ha X. asszony talál csengetni, akkor azt fogod neki mondani, hogy nem vagyok idehaza.« Vagy ha a szülő a vendég bejelentésekor úgy fakad ki, hogy: »no ez mégis csak borzasztóság, épen most akartam elmenni, hát nem a manó hozza ide ezt a pletyka nénit...« De alig lép be az illető, az anya örömmel kiált fel: »No ez aztán a meglepetés, mennyire örülök, ki se tudom mondani — tessék helyet foglalni, édes, kedves barátnőm stb.«

A gyermek mit fog ilyenkor gondolni? Hogy a dolog nem az igazságnak a kifejezője, arra csakhamar rájön. A gyermek magába száll, gondolkodik a dolog felett — és hasonlóképp cselekszik.

S a szülő mégis azt kérdezi: »Ugyan kitől tanult meg az én kicsikém hazudni?«

S számtalan esetet lehetne elősorolni, mely azt bizonyítja, hogy a szülők maguk az okai, ha gyermekeik rászoknak a hazugságra.

A dadákra s általában a cselédekre is nem árt, ha szigorúan felügyelünk, mivel ezeknek, folyton érintkezve a gyermekekkel, nagy befolyásuk van rájuk. Pedig ki ne tudná, hogy az igazmondóság tekintetében milyenek a mai cselédek, a modern szobacicusok s a dadák.

Sokszor valamely tárgy, a melyet a gyermek megkíván, oka, hogy hazudik, máskor ismét a büntetéstől való félelem adja a nem igaz szót ajkaira. Az a gyermek, aki csak azt tudja, hogy a szülőktől félni kell, szorultságában hazudni fog. Ha a szülők megfontolnak, hogy ez hova vezet s milyen végzetes lehet ez a gondjaikra bizott csemetékre, bizonyára megváltoztatnák a gyermekeikkel szemben eddig követett magatartásukat.

S ha nem is lehet a hazugságot teljesen kiirtani, bizonyára sok oly eszköz áll a gondos szülők rendelkezésére, melyekkel sikeresen megküzdhetnek ez ellen az annyira elterjedt baj ellen. Az első s főeszköz mindenesetre az, hogy maguk is sohase mondjanak — még tréfából sem — nem igazat. Neveljék a gyermekeket úgy, hogy a szülőket úgy tekintsék, mint akik képtelenek nem igazat mondani, mert csak akkor lesz osztályrészük az az öröm, hogy gyermekeik mindig az igazságnak fognak becsületére válni. (kő.)

Napirend 1898. október 6-án.

Naptár: csütörtök, okt. 6. — Róm. kath.: Brunó. — Prot.: Brunó. — Görög-kel.: (szept. 24.)

Tekla. — Zsidó: Thischri 20. — Nap két 5 óra 50 perckor; nyugszik 5 óra 12 perckor. — Hold két 9 óra 2 perckor este; nyugszik délután 38 perckor.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hősüljedés várható, jelentékeny csapadék nélkül.

Megyei állandó választmány ülése d. e. 9 órakor.

Jogakadémia gyászünnepélye a Vigadóban este 6 órakor.

Színház: Hunyady László halála, tört. színmű 5 felvonásban.

— **(A királyné emlékezete.)** A pécsi jótékony nőegylet tegnap délután tartott választmányi ülésében állapította meg Erzsébet királyné elhunytá alkalmából az egylet fővédnökéhez, Mária Valéria királyi hercegasszonyhoz intézendő részvétfelirat szövegét. Egyszermind elhatározta a választmány, hogy a királyné koporsójára helyezendő érckoszorura gyűjtést indít s ugyan e célra — ha a megyéspüspök engedélyét kinyeri — folyó hó 23-án az összes helybeli templomokban szintén gyűjtést tart, hogy így a lakosság is hozzájárulhasson filléreivel a királyné koporsójára helyezendő koszorúhoz. A Mária Valéria főhercegasszonyhoz intézendő részvétfelirat a következő:

Császári és Királyi Fenség!

Legkegyelmesebb Fővédnökünk!

Némára vál ajkunk, reszket a toll kezünkben, midőn sorainkkal Fenséged magas színe elé járulunk, hogy fájó érzelmeinknek kifejezést adva némi, habár csak parányi enyhülést is, szerezzünk mélyen sujtott szívének.

Hisz a legaljasabb gonosztevő gyilkos töre, mely áthatolva a szívek legnemesebbikén, megsebzé örökké gyógyíthatatlanul a legszerettebb Uralkodó szívet, megfosztá a magyar nemzetet örangyalától, megfosztá gyermekét is a legjobb anyától.

Mi, magyar nők, hogy mit vesztettünk Benne? — azt Fenségednek mondanunk szükségtelen, — mert Fenséged épen úgy ismerté őt, mint legjobb hitvest, mint gyermekeinek végtelenül szerető édes anyját, mint alattvalói második szent Erzsébetét, kinek lépte nyomán a köny felszáradt, boldogság lelt otthon, mint mi, kik Őt, mint a hitvesek, anyák s nők el nem érhető példányképét imádtuk.

Vigaszt nyújtani bármennyire is óhajtanók, nem lehet, mert magunk vigasztalhatatlanok vagyunk, s megnyugvást magunk is az Ő nemes példaadását követve csak abban lelhetünk, ha szent hitünk rendelkezéséhez képest meghajlunk a Mindenható akarata előtt s követni igyekezünk az Ő áldást létesítő anyagi életét.

Fogadja Fenséged, kiben mi, mint az édes magyar haza szülőltében és neveltjében Hazánk s a magyar nők soha el nem felejtethető Királynőjének hasonmását leltük föl, legmélyebb fájdalomunk s igaz részvétünk nyilvánulását azon imádságszerű óhajunk kapcsán, hogy a mindenek Ura adjon Fenségednek fokozódott erőt a megmérhetetlen sorscsapás elviselésére, közös édes atyánk, végtelenül szeretett Uralkodónkkal szemben a legjobban szeretett gyermeki vigasztalásnak kifejtésére.

— **(Gyászistentisztelet.)** A pécsi lyceumi templomban holnap délelőtt kilenc órakor a tizenhárom vértanu emlékére gyászistentisztelet tartatik, melyet dr. *Késmárky István* jogakadémiai tanár fog celebrálni. A jogászfisúság testületileg fog résztvenni a gyászistentiszteleten.

— **(Szerb egyházi kongresszus.)**

A szerb egyházi kongresszus állandó választmánya Karlócán hétfőn kezdte meg rendes évnegyedes ülését, melyen *Jagits József* orsz. képviselő is résztvesz. *Jagitsot* a pénztár és a számadások megvizsgálására kiküldött bizottságba is beválasztották.

— **(Szélütött tisztviselő.)**

Sajnálatos szerencsétlenség történt ma délelőtt a királyi törvényszék egyik veterán tisztviselőjével, *Mesterházy Károly* telekkönyvvezetővel. *Mesterházy* — a kinek nyugdíjaztatása iránti kérvénye épen ma lett elintézve — ma délelőtt tíz óra tájban a vármegyeházára szándékozott menni, hogy ott nyugdíjügyében még szükséges valami iratot beszerezzen. Ez útjában a „Nádor”-vendéglő előtt egyszerre megtántorodott és összeesett. Nyomban segítségére siettek és felemelték s akkor látták, hogy egy pillanatra eszméletét is elvesztette s csak lassan tért magához. Orvosért szaladtak erre, majd haza vitték lakására a szerencsétlenül járt tisztviselőt, a kinek az orvosok szélhűdést konstataáltak. A szélhűdés lábait érte, azonban állapota így is veszélyes, mert a délelőtt tolyamán újabb önkivületi állapotba esett s magához térvén, beszélni is szakadozottan bírt. *Mesterházy Károly* egyik legrégebbi tisztviselője a királyi törvényszéknek s egyik legrokonoszenesebb alakja a város társadalmának, nem csoda hát, hogy állapota iránt a részvét általános.

— **(Névmagyarosítás.)**

Polnauer Joachim, felsőireghi illetőségű, ugyanottani lakos, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Polgárra magyarosította.

— **(A bíráló bizottság ülése.)**

A baranyavármegyei virilistákat igazoló választmány határozata ellen hat felebbezést adtak be, melyek közül az állandó bíráló-bizottság ma délelőtt 11 órakor tartott ülésén három felebbezésnek helyt adott, hármat pedig alapos indokolás hiányában elutasított. A bizottság tagjai *Fejérváry Imre* báró főispán elnöklete alatt *Seeh Károly* és *Koszits Kamill* főjegyző voltak.

— **(Nyugdíjasok figyelmébe.)**

Tudvalevőleg mindazoknak, kik állami nyugdíjat huznak, minden nyugdíj felvételkor igazoltatni kell életbenlétüket a hatóság által. Ez igazolásra nézve most a polgármester új rendet hozott be a városházán, a mennyiben elrendelte, hogy a nyugdíjasok életbenlétének igazolása naponkint délelőtt 8—9 óra között a városháza közgyűlési termében a II. emeleten történik. Ide forduljanak tehát a nyugdíjasok, a kik igazoltatni óhajtják, hogy még élnek s helyettük nem más veszi fel azt a kis nyugdíjcskát!

— **(Eltűnt iskolásleány.)**

Wetzel Mihályné, Rókus-utca 5. szám alatti lakosnő, ma reggel sirva állított be a rendőrségre, ahol előadta, hogy kilencéves leánya, *Wetzel Juliska*, tegnap reggel óta eltűnt. A leányka az apácák iskolájának második osztályába jár s tegnap reggel elment hazulról, hogy a király nevénapja alkalmából tartandó misére megy s azóta anyja hiába várta haza. A kis leány magas, sovány termetű, gesztenyeszin hajú, barna szemű, kerek arcú; hazulról távoztakor fehér, lilavirágos ruhát, fején bécsi piros kendőt, lábán piros harisnyákat és tekete everlasztíng cipőt viselt. A rendőrség az anya

jelentésére nyomban elrendelte a kis leány keresését, aki hogy hová mehetett, vagy mi okból nem tért haza tegnap reggel óta, az anyja nem is sejtí. És sirva várja most otthon, hogy mikor viszik haza eltűnt leányát a rendőrök.

— **(Ezüstmennyegző.)**

Pallavicini Ede örgróf szép ünnepélyt tartott mosdói kastélyában, családja körében: nejével *Majláth Etelka* grófnővel házassági egybekelésük 25-ik évfordulóját ünnepelték meg. Az ezüstmennyegzői ünnepély alkalmából a grófné fivére, *Majláth Gusztáv* püspök misét olvasott, mise után pedig megáldotta a jubiláns házaspárt, s egyuttal megható beszédet intézett hozzájuk. Az ezütlakodalom a mosdói kastélyban szoros családi és baráti körben folyt le.

— **(Elhalasztott utóállítás.)**

Ma katonai utóállítás lett volna a város részéről a Scholtz-féle sörscarnokban. Az utóállítást azonban a most folyó katonai bevonulások miatt elhalasztották, illetve nem tartották meg. A legközelebbi katonai utóállítás folyó hó 20-án lesz.

— **(Leütött ember.)**

Kiel József, cipészsegéd tegnap este hazafelé ballagott a szigeti országút külső végén, mikor egyszerre elébe ugrott egy legény és megtámadta. A legény ismerőse volt *Kielnek*, még pedig olyan ismerőse, a ki haragot tartott és boszút forralt ellene, a ki ilyen téren nem ismer tréfát s mint híres verekedő, már igen jól ismeretes a rendőrség előtt. És az ismerős legény, a ki *Kispap Lajos* vala, pár pillanatig szavakkal igyekezett ijedelembe hozni *Kielt* s azután olyan csapást mért rá egy bottal, hogy az nyomban összerogyott és eszméletlenül maradt az ut porában. Szerencsére épen arra járt a rendőrjárat, a mely a támadást észrevette, a megugrani akaró *Kispap Lajost* le tartóztatta, az eszméletlen állapotban levő *Kiel Józsefet* pedig ápolás végett a városi kórházba szállíttatta.

— **(A népkonyháról.)**

Hulldogálnak a sárguló falombok; a szél gyakorta hűvösen sivit végig az utcákon, hervad a rét és borús, esővel terhes felhők járnak az égen. Itt van az ősz, mely mindig belebb visz bennünket a hidegbe, a tél felé. És a tél bizony megint csak ránk jön s különösen a szegény embereknek okoz gondot a megélhetés miatt. Városunkban a szegények védőangyalaként működik a pécsi jótékony nőegylet, mely az ő népkonyháján száz és száz szegénynek nyújt a téli időben meleg táplálékot. Most, hogy itt van az ősz, mikor a gondos gazda mindent betakarít télire, a nőegylet előre gondoskodik az ő népkonyhájáról. Legközelebb ki fogja bocsátani fölhevését, melyekben Pécs város humánus lakóihoz fordul s adományokat kér a népkonyha céljaira. A fölhevésnek bizonyára meglesz a maguk sikere és a népkonyhára mindenki siet adakozni!

— **(Szöllőtolvajok.)** Ugyancsak szomoruan végződött a szüreti multság *Sági Lajos* egyik szomszéd községbeli, szőlősgazda házában. Ugy történt a dolog, hogy már a kora reggeli órákban, hangos ének és zene szó mellett, hozzáfogtak a szüreteléshez s délelőtt a kifáradt munkások és szüreti vendégek ebédhez ültek, mely jól belenyult a késő délutáni órákba. Szüretelés közben rájuk estele-

dett s így a leszedett szőlőt belerakták a sajtóba, azzal a szándékkal, hogy másnap már hajnalban folytatják a munkát. Meglepetésük azonban nem lehetett valami kellemes, mikor másnap észrevették, hogy a sajtóba rakott szőlő eltűnt. Ellopta valaki. A vakmerő tolvajt, — ki a nagymennyiségű szőlőt csakis kocsin szállíthatta el — eddig még az ismeretlenség sötét fátyola borítja.

— **(Tüzoltó-ünnepély.)** A vaiszlói önkéntes tűzoltó-egyesület működő tagjait f. hó 16-án délután 3 órakor esketik fel Vaiszlón a Kossuth-téren. Az ünnepélyes felesketést az uradalmi nagyvendéglőben este 8 órakor táncmulatság követi, melyre beléptidij személyenként egy korona. A tiszta jövedelem az egyesület szükségleteinek fedezésére fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **(A thea-uzsonnákról.)** Még messze van ugyan a zimankós télidő, midőn a pécsi jótékony nőegylet szép asszonyai vasárnap délutánonként egy-egy csésze theával kedveskedtek thea-uzsonnáik vendégeinek a szegények javára, — azért máris gond fordítatik illetékes helyen az ideai tél thea-uzsonnáira. Mint értesülünk, a télen a thea-uzsonnák nem a nőegylet Deák-utcai helyiségében, hanem a Tornacsarnokban tartatnak, a mi sokkal tágasabb és alkalmasabb ilyen mulatságokra. Továbbá a télen nem minden vasárnap lesznek thea-uzsonnák, hanem 2—3 heti időközökben; azonban programjuk az olyan változatos lesz, a milyen az eddigieké még nem volt.

— **(A Neue freie Presse előfizetője.)** Mulatságos eset történt nem régen a kaposvári postahivatalban. Egy szomszéd falubeli magyar paraszt bement a postahivatali főnökhöz, hogy megreklamálja, vajon katonája fia Pécsen megkapta-e a neki postautalványon küldött 12 forintot. A receptisz nem volt nála, a postán pedig hasztalan keresték, nem akadtak rá, hogy az illető katonagyereknek pénzt küldött volna az atyja; utasították tehát az öreget, hogy keresse meg a receptiszt, aztán azzal jöjjön a hivatalba. Következő hetivásáron beállított az atyafi a postavevénnyel. A főnök megütközve nézi s azt kérdezi a paraszttól, hogy jár-e neki ujság. »Jár bizony kérem, naponként, de nem ér semmit, mert németül van... A dolog nyitja pedig az, hogy a paraszt talált egy postautalványt, melyre ráírta a 12 forintot és szépen föl is adta a postán. Az utalvány pedig a Presse előfizetési utalványa volt. Most ő az egyetlen magyar paraszt az országban, ki járhatja a Neue freie Pressét.

— **(A jubileumi érmek viselése.)** Egy bécsi katonai egyenruházati cégnek az a bámulatos ötlete támadt, hogy ő a jubileumi emlékérmeket folyó évi december másodikától is tudná szállítani s ebből aztán nem kis mennyiségű pénzt zsebre rakni. El is árasztotta a löbliche parancsnokságokat a mézes-mázos német szövegű ajánlatokkal. Hanem hát felsült. Nem vált be a német élelmesség most az egyszer. A katonai felsőbb hatóságoknak tudomásukra jutott a dolog és azonnal rendeletet menesztettek széjjel, hogy: a jubileumi emlékérmekre vonatkozó alapszabályok értelmében a fegyveres hatalom és a csendőrség részére szükséges érmek előállításával

megbizott »verde« intézetnek ilyenmü érmeiket magánosoknak felsőbb engedély nélkül egyáltalában, különösen pedig december másodikától szállítani nem szabad: ezen idő előtt az érmeiket viselni tilos. Ezt nem tudta, nem gondolta — a német sógor.

— **(A muzeumi kiállításból.)** Hampel József, muzeumi vezérő, tudományos akadémiai tag, mikor Juhász László ügyvéd régészeti kiállítását megszemlélte, feltűnt neki a kiállítás egy specialitása, a melyet érdekes lesz felemlitenünk. A kiállításban ugyanis a római kornál több darab ólom biztonsági plombot találunk, melyek a pécsi és dunaszekesői római telepekről valók. A plombok római feliratot és római alakokat mutatnak. Ezek alapján tehát minden kétséget kizár az, hogy a római kereskedelem a biztonsági plombot a forgalomban már használta.

— **(A segédek adója.)** Sok baj van ezzel az adóval, rossz ennek is a törvénye, mint minden adónak és tenger a panasz miatta. A törvény szerint iparosok, gyárosok, kereskedők szavatolnak a segédek I. osztályu kereseti adójáért, joguk van visszatartani a segédekre kivetett adót azoknak a fizetéséből és komplikálja a behajtást az, hogy míg az adó a munkásnév alatt van kivetve, addig az adó azon munkaadó főnökötől hajtatik be, a kinél az esedékesség napján az illető segéd alkalmazva van. Abból származnak tehát a legtöbb panaszok, hogy a munkaadók azt hiszik, hogy ha a segéd már eltávozott a szolgálatból, nem ők tartoznak szavatolni azon idő adójáért, ameddig az ott működött. Most az adóhivatal a félremagyarázásoknak elejét veendő, figyelmezteti a munkaadókat, hogy mindazon segédek után, akik október 1-ig náluk alkalmazásban voltak, azoknak félévi adóját befizessék, mert ha bevárják az intést és a zálogolást (ami csak novemberre, esetleg december elejére esik), az arra a kellemetlenségre vezethet, hogy már akkor nem lesz módjukban a munkaadóknak a segédek fizetéséből levonni az adót, mert esetleg azok időközben kiléptek a szolgálatból. Így aztán e késedelem folytán megtörténik, hogy a segéd adóját is a munkaadó viseli, mivel azért szavatolni tartozik.

— **(Szarvas helyett embert.)** Festetich Pál gróf — mint tudósítónk jelenti — a böhönvei erdőben pár nappal ezelőtt egy szarvast megsebesített. A gróf meghagyta az erdésznek, hogy a nemes vadat, a mely elmenekült, keressék föl és lőjék agyon. Másnap a két erdész a szarvast meg is találta. Jakab Ádám erdővéd rögtön célba vette a menekülő állatot s rálőtt, a következő pillanatban pedig a társa, Tóth József erdész összerogyott. Jakab a szarvas helyett véletlenségből őt lőtte agyon. A szerencsétlen kezű erdővéd önként jelentkezett a bíróságnál.

— **(Az új lakó.)** Az éjjel a szigeti országuton egy részeg embert vett éjjeli csendhaborítás miatt a rendőrség a pártfogásába. Mikor ma kihallgatták, elmondta, hogy Kiss Jánosnak hívják, Kónyiból, Tolnamegyéből való s az aratáskor Szabolcsra dolgozott, honnan Pécsre jött lakni. Itt a lánc-utcában vett lakást és napszámából él a feleségével együtt. Új lakó tehát ő a városban, hol anélkül telepedett le, hogy valahol jelentkezett volna, vagy va-

lami hatósági engedélyt kért volna magának. Ellenben már a rendőrséggel két ízben volt baja s most harmadszor állították botrányokozásért a kapitány elé. Most már szigorura fogják az új lakónak az ügyét és rövid uton haza fogják továbbítani illetőségi helyére.

— **(Csavargók a kazalban.)** Rossz idő jár a csavargókra. Hüvösek már az éjszakák, a mikor nem lehet a mező liliomaként hálani a réteken, hanem melegebb szállást kell keresni. Ez okozza ilyen tájban, hogy a szállás nélküli csavargók a mezőkön a szalmakazlakat keresik fel s azokban készítenek maguknak éjjeli szállást. Csakhogy ezt a szokásukat már ismeri a rendőrség, valamint a mezőőrök is és a kazalokból rendszeren a börtönbe kerülnek a megcsipett csavargók. Így történt két csavargóval az éjjel is, a kiket a lovas mezőrendőrök egy szalmakazalból kerítettek elő s bevitték meleg szállásra a rendőrséghez. Onnan haza fogják őket toloncolni.

— **(Szerencsétlenül járt kőműves.)** Mint lapunk zártakor értesülünk, a rácvárosban egy épülő félben levő emeletes házról az ott dolgozó kőművesek egyike lezuhant. A tényállás megállapítása végett Selényi rendőrbiztos Tolnai kerületi orvossal a helyszínére mentek. A szerencsétlenül járt kőműves neve Gál János. Súlyosan sérült állapotban a köz-kórházba szállították.

— **(Véres verekedés.)** Az izségi kanászok és bojtárok minden esztendőben belekerülnek a bünkrónikába. Mult vasárnap is nagy verekedést rendeztek az izségi közlegelőn. Sztojánovics Zsifkó községi kanász és a három bojtár fia: Milán, Lázó és Lajos nagy haragot tartottak Pavlovits Márkó, izségi csordásra, a ki a községi csordásállást elkaparintotta az orruk elől. Nagy haragot forraltak tehát a Sztojánovicsok és vasárnap délután bepálinkázás után kimentek a közlegelőre fölkeresni a csordást. A kerítésekből előbb kihuzogattak néhány jó husángot és aztán evvel a jó verekedő készséggel egyszerre csak ott termettek Pavlovits Márkónál, a ki sietett most kése után a zsebébe nyulni. Ezt az igyekezetét azonban a kanászok családja iziben megelőzte: suhogtak a dorongok és Pavlovitsnak hamarosan betörött több helyen is a feje, a háta pedig szilvakék lett az ütlegektől. A faluvégről sokan nézték ezt a verekedést s a papnak kellett felszólítania a község bíróját, hogy szabadítsa meg az áldozatot négy támadójának a kezéből, mielőtt holtra verik. A haláltól így aztán Pavlovits Márkó meg is szabadult, a testi sértést azonban a följelentés oly súlyosnak állította, hogy Kovács Kálmán vizsgálóbíró dr. Mester József aljegyzővel és dr. Löwy Jakab orvossal csütörtökön kiszállt Izsépre a sértett kihallgatása és a vizsgálata megejtése végett. A tettesek közül Sztojánovits Milán, a kiről kitűnt, hogy katonaszökevény, le van tartóztatva. A megérdemelt büntetést mind a négy vádlott megkapja az igazságszolgáltatás kezéből.

— **(A szerencse szimbóluma.)** Ha valamelyik jóakarónkat nem várt szerencse érte, igen gyakran lakadtunk már így ki:

— Ennek az embernek disznó szerencséje van.

Használjuk a közéletben, anélkül azonban, hogy a disznó és szerencse közötti össze-

függést értenők. De nemcsak nálunk és a többi nyugateurópai népeknél, hanem mint Schlegel tanár, a kínai viszonyok alapos ismerője állítja, még a távol keleten is szokás a takarékperselynek a békés háziállat formáját adni. Az északi országokban szerencsedisznónak hívják még azokat a perselyeket is, amelyeknek alakjuk semmiben sem hasonlít a rőfőgő emlősehez. Hogy mi összefüggés van a két fogalom közt, azt egy régi monda elég érthetően magyarázza meg. A téli napfordulat alkalmával, mely nap tudvalevőleg a napistennek volt szentelve, a régi germánok egy disznót sütöttek meg és áldoztak fel istenüknek. E szokás jelentősége a fentjelzett formában még ma is él a különféle nemzeteknél, nem is sejtve, hogy a közismeretű szólással, mely hitnek hódolnak. De hogy Kinába miképen jutott a szerencsedisznó, arról sejtelmünk sincs.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1898. október 5. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = 68.8 mm. (emelkedő.)

Hőmérsék = 13.0 °C

› maximuma: 20.1 °C

› minimuma: 13.1 °C

Párányomás: 10.9 mm.

Relatív nedvesség: 98%

Felhőzet: 6° W.

Szélirány s erő:

Állandó száraz.

Dr. Czirer.

Szóbeli tárgyalások jegyzéke a pécsi kir. törvényszéknél.

1898. évi október hó 6-án.

1. Mészáros József — ifju Brázay Kálmán d. e. 9 óra.
2. Kürschner Ignác — Groszmau Áron d. e. 9 és fél óra.
3. Tóth Sándor — Józsa Ferenc és társai d. e. 10 óra.

Művészet, irodalom.

○ **Mozgó fényképek.** Öt előadást tartott eddig Somogyi társulata a most megnyitott színi évadban s ötször telt meg a színház figyelmes és lelkes közönséggel, holott más években hetekre volt szükség, míg a közönség úgy ahogy belemegedett egy kissé a színházlátogatásba. Hol vannak most azok a nagyképek, akik annyiszor megrálgalmazták a nyilvánosság előtt közönségünket, hogy nincsen érdeke a művészet iránt s nem teljesíti hazafias kötelességét, mikor olyan tünetőleg távolmarad a színháztól. Nos az idei szezon kezdete fényesen megcáfolta ezeket a rágalmakat, mert bebizonyította, hogy ez a közönség szívesen jár színházba, csak érdekes legyen a műsor s jók és összevágók az előadások.

Tegnap is megtelt a színház a *„Mozgó fényképek”* című bohózat előadására, a melyet különben megelőzött a budapesti vigszínház sikereiből származó jó híre; nem csoda hát, hogy a pécsi közönség is nagy várakozással nézett annak itteni előadása elé. S várakozá-

sában nem is csalódott, mert bár az itteni előadásból elmaradtak a vigszínházbéli siker egyik főalkotó elemét képező kinematograf képek, úgy a darabnak ügyesen csoportosított, kacagtató bohóságai, mint az összevágó, gondos előadás élvezetes estét szereztek a hallgatóságnak. A siker oroszlánrésze *Balla Kálmánt*, visszaszerzett régi kedvencünket, illeti meg, aki mióta nem láttuk, nemcsak testben, de művészi erőben is megizmosodott s a lengyel birtokos, *Menszky Boris* szerepében valóban élvezetes alakítást nyújtott. Mellette *Peterdi* vált ki *Kaján Tóbiás* díjbirkózó szerepének művészi közvetlenséggel való megjátszásával. De nagyban elősegítették az összehatást a rég tagok is; *Bihari* és *Kovács Mariska* a fiatal házaspár, *Bognár* és *Benkő Jolán* az após és anyós szerepében igen jól állták meg helyüket s *Körösi Juci* is kedves bakfis volt *Kazár Vilma* szerepében.

○ **A színészegyesület tanácsa** tegnap tartotta Budapesten rendes havi ülését. A tanácsulást megelőzőleg a fegyelmi bizottság ülésezett, melyen *Somogyi Károly* direktor elnökölt. Az ülésen számos fegyelmi ügyet, különösen szerződészegési ügyet intéztek el.

○ **Gyurka és Sándor** a címe *Herceg Ferenc* új regényének, melyet az *Uj Idők* e heti számában kezdett meg. A híres *Gyurkovics-család* legifjabb két csemetéjének vidám élményeit írja meg abban a szerző és már a bevezetés humora mutatja, hogy a férfinembeli Gyurkovicsok jó kedv, kalandvágy és érdekesség dolgában nem maradnak el a híres hét leány mögött. Szikra, a *Bevándorlók* című regény szellemes szerzője ismét a magyar gen-

try életéből ad egy megkapó rajzot, Bródy Sándor érzelmes novellával köszönti az új évnegyedet. Azonfelül számos érdekes társadalmi cikk és apróság van a diszes füzetben. Az illusztrációk sorában kiválnak Pataky László »Őszi szántás« című rajza, Margitay Tihamér két kedves genreképe, a kínai fővárost bemutató fényképfelvételek, a Park-klub képei és számos más kisebb rajz, mely a heti eseményeket tárgyalja. Az Új Idők a művelt magyar család közlönye, programja három szoba foglalható össze: magyarosság, előkelőség, érdekesség. A ki az Új Idők irányával és szellemével megismerkedni akar, annak a kiadóhivatal (Budapesten, Andrássy-út 10. sz.) kívánatra ingyen küld mutatványszámot. Előfizetési ára negyedévre 2 frt.

Közgazdaság.

□ **A honvédségi bakkancs-szállítások** ügyében a jövő évre szóló szállítás feltételeit most közölte a keresk. és iparkamarákkal a honvédelmi miniszter. A pécsi kereskedelmi és iparkamara területén 700 pár bakkancs szállítandó; az összes kamarákra pedig 20 ezer pár bakkancs szállítása esik.

Törvénykezés.

§ **Lövöldöző gazda.** Még mult év június 10-én történt, hogy *Bali János, Csepeli Péter és Duránszky János* dráva-palkonyai lakosok betértek *Wilhelm Pál* ottani kocsmájába. *Wilhelm* már régebb idő óta haragosa volt *Nagy József* dráva-palkonyai lakosnak, valami régebbi keletű veszekedés miatt. Midőn

mult év június hó 10-én *Bali János, Csepeli Péter és Duránszky János* a kocsmájába mentek, az a gondolata támadt *Wilheim*nek, hogy a már berugott állapotban levő vendégeit beleugrasztja, hogy *Nagy József*re ráijeszzenek. A három berugott magyarnak nagyon tetszett az eszme s vállalkoztak *Wilheim* boszúvágyának kielégítésére. *Bali János* puskát fogott, társai pedig doronggal és fejszével ellátva indultak *Nagy József* háza felé. *Nagy József*, ki csak kevéssel támadói előtt távozott *Wilheim* kocsmájából, nem is sejtette, hogy mi van ellene készülöben, csak akkor vette észre a három embert, mikor már azok házának udvarába értek. Ekkor *Nagy* — ki feleségével és a béres gyerekekkel épen az udvarban foglalatzkodott — megkérdezte a jövevényeket, hogy mi járatban vannak? Válasz helyett *Bali János* felkapta a magával hozott puskát és körülbelül harminc lépés távolságból *Nagy József*re lőtt. A lövéstől megrémült *Nagy* és felesége bemenekültek a konyhába és magukra zárták az ajtót. De a berugott emberek felbuzdulva a sikeren, nem hagyták annyiban a dolgot, hanem fejszével feltörve a konyhajtót, a támadt résen *Bali* ismét belélt. Ekkor *Nagy* feleségével a padlásra menekült s a ház egyik tetőcserepét kitorve, segítségért kiáltott. Mikor ezt *Bali* észrevette újra lőtt, majd a konyhába menve, még két lövést tett a szoba tetőzete felé. Nagyék az egész éjet a padláson töltötték s csak akkor mertek lejönni, midőn hajnalodni kezdett.

Ebből kifolyólag *Nagy József, Bali János*

és társai ellen gyilkossági kísérlet, magánlak megsértése és személyes szabadság elleni bűntett miatt vádat emelt a pécsi kir. törvényszéknél. Folyó évi február hó 14-én volt ez ügyben a végtárgyalás, mely alkalommal a törvényszék *Csepeli Péter és Duránszky Jánost* a vád és következményei alól felmentette, mert a vádlottak és tanuk vallomása szerint ők nem is voltak ott a lövöldözésnél, s *Balival* csak egy darab uton mentek együtt *Nagy József* háza felé. *Bali Mihályt* a törvényszék csak a magánlak megsértésében találta vétkesnek, mert a tárgyalás során a gyilkossági kísérlet vádja beigazolást nem nyert, sőt kiderült, hogy a fegyver, melylyel *Bali* lövöldözött, csak puskaporral volt megtöltve. A magánlak megsértéseért *Balit* a kir. törvényszék három havi fogházra ítélte, mely ítélet ellen vádlott és a kir. ügyész felebbeztek. A pécsi kir. ítélőtábla a törvényszék ítéletét feloldotta, s elrendelte a pótvizsgálatot. Ma volt a második végtárgyalás ebben az ügyben. A tárgyalás folyamán ismétellen felolvasták a vádloftnak mult év február hó 14-én tett vallomását, melyet *Bali János* most is elismert a magáénak s csak annyiban módosított, hogy ő nem is volt *Nagy József* házában, mert a *Wilheim* kocsmájában ivott nagymennyiségű pálinkától annyira berugott, hogy menni sem tudott s a kocsmától körülbelül husz lépésnyire összerogyott és elaludt s ott csak másnap a délelőtti órákban ébredt fel. Miután *Nagy József* vádja ujjlag sem nyert beigazolást, a törvényszék *Bali Mihályt* csupán a magánlak

(A
ben
háza
hogy
szön
Házi

„Péc
rendi
mai
nevé
dötts
köszö
továb
gyüjt
össze
gulag
szóló

ter.
Baer

megsértésében modotta ki vétkesnek és három havi fogházra ítélte. Ugy a vádlott, mint súlyosbításért az ügyész felebbeztek.

Tanügy.

(A polgári és kereskedelmi iskola növendékei. A pécsi felső kereskedelmi és polgári iskolákba a folyó tanévre beiratkozott tanulók számát az intézetek múlt évi népeségével összehasonlítva, a következő eredmény mutatkozik: A felső kereskedelmi iskolába a folyó évben összesen *nyolcvanöt* tanuló iratkozott be, tehát itt nincs csökkenés, a meny nyiben a múlt évben *nyolcvanhét* volt ugyan a hallgatók száma, de valószínű, hogy a még később, miniszteri engedély alapján beiratkozókkal és az év közben más intézetekből jövőekkel e szám nemcsak elérve, de meghaladva is lesz. Ellenkezőleg áll a dolog a polgári iskolánál, ahol az idén három osztály van már, míg tavaly csak a két első osztály állott fenn. Tavaly a két osztályban *hatvankilenc* tanuló volt, míg az idén a háromban van *nyolcvanhárom*. Remélhető azonban, hogy a mint fokozatosan végleg ki lesz egészítve a polgári iskola, ott is inkább növekedni, mint csökkenni fog a hallgatók száma.

(Amizoni-intézet. 1879. évi november 21-én meghalt Budapesten a szegzárdi származású Amizoni Károly budapesti polgár, volt váci-utcai vaskereskedő s Deák Ferenc-utca 14. sz. alatti házáat, melyben sok éven át az igazságügyminiszterium segédhivatalai voltak s mely ház ma 400.000 forintot ér, egy alapítandó nőnevelő-intézet javára hagyományozta. A ház jövedelmének haszonélvezete Amizoni kikötése szerint régi barátnőjét, Ries Ceciliát illette haláláig. Ries Cecilia mintegy 60.000 forint vagyonát többnyire jótékony célra hagyva, ez év június 6-án Budapesten elhalt és most a vallás és közoktatásügyi miniszterium átvette a nőnevelő-intézet céljaira hagyott házat. Magát ezt a házat rendezik majd be az Amizoni-intézet céljaira, de tiz esztendeig még meghagyják bérháznak s az így begyűlő pénz lesz az új intézet vagyona.

TÁVIRATOK

— **Fogadtatás a királynál.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsben ő felsége ma délelőtt fogadta az urak házának, majd a képviselőháznak elnökeit, hogy részvétük kifejezését átvegye s köszönetét küldte az elnökök útján a két Háznak.

— **A főrendiház ülése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A főrendiházban *Károlyi* István gróf elnök a mai ülésen bejelentette, hogy a főrendiház nevében a királyné temetésén résztvett küldöttséget a király fogadta és meginudltan köszönetét küldte a Háznak. Bejelentette továbbá az elnök, hogy a főrendiháznak gyűjtőívén már tekintélyes összeg gyűlt össze a királyné szobrára. Végül egyhangulag elfogadták a királyné emlékezetéről szóló törvényjavaslatot.

— **Lemondó osztrák miniszter.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Baernreither* miniszter lemondó levelét ma

a rajkszráthban felolvasták és tudomásul vették.

— **A Dreyfuss-pör revíziója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisban a „Matin“ szerint *Sarrien* tegnap a minisztertanácsban bejelentette, hogy az államügyészség azzal a kérdéssel foglalkozott, vajjon megindítsa-e a lapokban megjelent a hadügyminisztert sértő levél tárgyában a büntető eljárást. A „Matin“ állítólag megbízható forrásból értesül, miszerint *Manau* főállamügyész indítványában azt mondja, hogy Dreyfussnak a pör revíziója iránti kérelme teljesítendő. *Manau* meg van győződve, hogy a semmitőszék a pör revíziója mellett fog nyilatkozni. *Zola* Emil felesége demantálja, hogy férje Párisba jön.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —

Bpest, okt. 5.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, ősze: 8'96; későbbi szállítás: 9'09. — *Tengeri*, májusra: 4'62. — *Rozs*, márciusra: 7'70. — *Zab*, ősze: 5'78.

Az értéktőzsdén az áruk a következők: Osztrák hitelrészvény: 351'90. — Magyar hitelrészvény: 377'75 — Államvasut: 349'75.

Szerkesztői üzenet.

H. J. — Szabolcsbányatelep. A kérdéses huzásról szóló jegyzéknek nem vagyunk a birtokában. Forduljon ilyenért a »Protestáns szeretetház sorsjáték-igazgatóságához« Kolozsvárra.

Nyilt-tér.*)

Kitünő

Tátra-Liptói juhtúró,

legfinomabb őszi csemege-sajt dobozokban 50 kr., 1.50, 1.80 frt.

Továbbá friss **Király-csemege-háring**, legújabb **pikánsos-hal** — és keletitenger Haring-Haring-szeletek, Bismark-háring stb dobozokban és darabonként ajánl most friss minőségben:

NICK A. K. csemege-kereskedése
Pécsett, a bazár-udvarban.

Pécsi csemege-szőlő

a legjobb szőlőtelepekről folyton kapható.

Dr. GÁL JENŐ

fog- és szájspecialista

új takarékpénztári palota.

Rendel d. e. 9—12; d. u. 2—6-ig.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

A Pusztá-Ujnépi kertészetben u. p. Nagy-Kanizsa
ez év őszen eladásra kerül

nagy mennyiségű 1—5 éves gyümölcsfa

és pedig alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, kajszli és őszi barack, lasponya, dió, gesztenye a legjobb fajokban, drbja 15—40 kr., 100 drb. 4—5 éves gyümölcsfa 30 frt. Folyton termő piros málna 10 drb. 40 kr., 100 drb. 2 frt 50 kr. Ribiszke 10 fajban drbja 10 kr., 100 drb. 8 frt. Diszlák 30 krtól 1 frtig. Szilva, hárs, bükk, galagonya, juhar különböző fajokban. Gömb és vörös virágu akác drbja 60 kr. Szomorú-fűz drbja 50 kr. Disz-cserjék drbja 25 kr., 100 drb. 10 fajban 20 frt. Nagy-gyümölcsű eper 10 fajban 100 darab 2 frt. 1000 darab 12 forint.

Must-eladás.

A terezováci (Slavonia, Verőce-megye) uradalomnak a verőcei indóháztól 0.6 kilométernyi távolságra fekvő rezováci szőlőjében termett ez idei

mintegy 140—150 hectoliter **must**
a helyszínen készpénzfizetés mellett szabad kézből eladandó.

Bösz Lipót,
uradalmi kasznár.

8877. sz.

tlkv. 1898.

Árverési hirdetmény.

A pécsvárad kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a pápai takarékpénztár végrehajtható, Schäffer János és neje végrehajtást szenvedők elleni 700 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a pécsvárad kir. jbiróság területén levő, Hidas község határában fekvő, a hidasi 503. sz. tjkvben Schäffer János és neje szül. Schäffer Erzsébet nevében álló A. I. 1—3. sorsz. és 11—14. sorsz. a. felvett ingatlanokra 280 frt 50 kr., — ugyanott II. 1—3. sor, b. sor, 13. sor, 16—18. sorsz. ingatlanokra 126 frt 50 kr., ugyanott A. † 1. sorsz. ingatlanra 33 frt becsárban mint kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi október hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Hidas községben a jegyző irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron, azon alul azonban nem fognak eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-a jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszt. rend. 8. §. a. kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsváradon, 1898. évi szeptember hó 1-én. A kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Szikrai Odó kir. aljbiró helyett:

Schill,

kir. járásbiró.

8565. sz.

tlkv. 1898.

Árverési hirdetmény.

A pécsvárad kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Geth János nádasi lakos végrehajtható, Geth Ádám nádasi lakos végrehajtást szenvedő elleni 360 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsvárad kir. járásbiróság területén Nadasd község határában levő, a nádasi 389. betébeli I. 1—3. sorsz. 459. hrsz. szántóra, 462. hrsz. 143. sz. házra, gazdasági épületre és udvarra s 463. hrsz. kertre 590 frt becsárban, továbbá az u. a. betébeli II. 1, 2 sorsz. 2896. hrsz. szőlőre és 2897. hrsz. szántóra 422 frt becsárban, az u. a. betébeli † 1793. hrsz. szántóra 14 frt becsárban, végül a nádasi 204. betébeli felerészben Schraub Ferenc (nős Amrein Erzsébettel) és felerészben Schraub Antal nevében álló IV. 1, 2. sorsz. 4081/1. és 4082/1. hrsz. szántókra 22 forint becsárban, mint kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi november hó 26. napján d. e. 10 órakor Nadasd községben a jegyzői irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsváradon, 1898. évi augusztus 24-én. A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Szikrai aljbiró helyett

Schill,

kir. járásbiró.

Allandó nagy

Butor-kiállítás

Pécsett, Király-utcza és Széchenyi-tér sarkán

a „Pécsi takarékpénztár“ régi helyiségeiben

Mindennemü asztalos és kárpitozott butorokból

Ebédlők

Hálószobák

Uri szoba

Salon és

Boudoir berendezések.

Ó-német, Renaissance, Barock, Angol és Ampir kivitelben.

Rendkívüli olcsó árak.

Ugyszintén Angol és mindennemü I. rangu gyártmányu

kerékpárok (bicykli)

raktára.

FRIEDMANN KÁROLY és GÜNSBERGER

nagy-kanizsai villamos üzemü butor gyárának raktárában.

8106. szám.

1898.

HIRDETMÉNY.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1898. évi június hó 2-án 8106. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy a következő sorrendben **Helyesfa, Dinnyeberek** és **Cserdi** községekre vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. cikkek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tétetvén, a helyszini eljárás a nevezett községekben **1898. évi október 18-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886; XXIX. t.-cz. 15—18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Czibula János

betétszerkesztő.

Sándor Károly

kir. aljbiró